Wikipedia

Pagsasao nga Arabiko

Ti **Arabiko**[4] (العَرَبِيَّة al- ʻarabiyyah [alʕaraˈbijja] (dengngen) wenno عربى, عربي ʻarabī [ˈʕarabiː] (dengngen)) ket ti pagsasao ā Klasiko nga Arabiko iti maika-6 a siglo ken dagiti moderno a simmaruno malaksid ti Maltes. Ti Arabiko ket naisasao kadagiti nalawa nga arko a gumay-at iti tengnga a Daya, Amianan nga Aprika, ken ti Sara ti Aprika. Ti Arabiko ket tagikua ti pamilia ti Apro-Asiatiko.

Ti literario a pagsasao a tinawtawagan ti Moderno a Pagalagadan nga Arabiko wenno Literario nga Arabiko, ket ti laeng opisial a porma ti Arabiko. Daytoy ket naus-usar kadagiti kaaduan a naisurat a dokumento ken kas pay dagiti pagsasao dagiti pormal nga okasion, kas dagiti lektura ken dagiti panangiwaragawag iti damdamag. Ti Morokano nga Arabiko ket opisial idi diiay Morocco iti napaut a panawen, sakbay idi ti pagilian ket timmipon iti Liga ti Arabo.

Ti Arabiko ket ti pagsasao a Sentral a Semitiko, ken asideg a kabagian iti Arameo, Hebreo, Ugaritiko ken Penisio. Ti naiyalagad a naisurat nga Arabiko ket naisalumina iti ken ad-adu a konserbatibo ngem dagiti amin a karuay ti naisasao, ken dagitoy dua ket adda iti estado a makunkuna iti diglosia, ken naus-usar nga agbay para kadagiti nadumaduma nga annong iti kagimongan.

Adda met dagiti naisasao a karuay ket agsinnaranay a saan a maawatan,[5] iti naisurat ken naisasao, ken kas iti nabukel dagiti karuay daytoy ket buklen ti sosiolingnguistiko a pagsasaolanguage. Ti kaibuksilanna daytoy iti puro a batayan iti lingguistiko ket mabalin a dagitoy ket maikeddeng a buklen ti ad-adu ngem maysa a pagsasao, ngem dagitoy ket kadawyan a naigrupoda amin a kas maymaysa a pagsasao para iti politikal/wenno relihioso a rasrason (kitaen dita baba). No maikeddeng a dagiti adu a pagsasao, daytoy ket saan a nalawag no manonto dagiti pagsasao, gapu ta dagiti naisasao a karuay ket mangporma ti dialekto a kawar nga awan dagiti nalawag a pagbeddengan. No ti Arabiko ket maikeddeng nga agmaymaysa a pagsasao, daytoy ket mabalin a naisasao babaen dagiti ad-adu ngem 420 a riwriw nga agsasao (patneng ken saan a patneng) iti Arabo a lubong,[6] ken mangaramid daytoy a maysa kadagiti gudua dosena a kaaduan a mangisasao a pagsasao iti lubong. No maikeddeng daytoy nga agsisina a pagsasao, ti kaaduan ti mangisasao a karuay ket mabalin a ti

Arabiko	
العربية/عربي/عربى al- ʿarabiyyah/ ʿarabī	
العربية ***al- ʿArabiyyah*** a naisurat iti Arabiko (Naskh a naisuratan)	
Pannakabalikas	see variations
Rehion	Kangrunaan kadagiti Arabo nga estado iti Tengnga a Daya ken ti Amianan nga Aprika
Patubo a mangisasao	Sumurok a 310 a riwriw (2006)[1]
Pamilia	Apro-Asiatiko - Semitika - Tengnga a Semitika - **Arabiko**
Dagiti alagaden a porma	Moderno Pagalagadan nga Arabiko
Dagiti dialekto	Lumaud (Maghrebi) Central (mairaman ti Ehipsio) Akin-amianan (mairaman ti Lebantino, Irakí) Akin-abagatan (mairaman ti Golpo, Hejazi, Najdi, Yemeni)
Panagsurat	Arabiko nga abesedario, Siriako nga abesedario (Garshuni)
Opisial a kasasaad	
Opisial a mangisasao	Ti laeng Moderno a Pagalagadan nga Arabiko — *saan nga ania a dagiti maisasao a pagsasao nga Arabiko* — a naibatay iti pagsasao iti Qur'an ket isu ti maibigbigan a literario a

Ehipsio nga Arabiko, nga addaan kadagiti 54 a riwriw a patneng nga agsasao[7]—kenad-adu pay ngem ti ania man a sabali nga Apro-Asiatiko a pagsasao. Ti Arabiko ket liturhiko a pagsasao dagiti 1.6 a bilion a Muslim.[8][9] Daytoy ket maysa kadagiti innem nga opisial a pagsasao ti Nagkaykaysa a Pagpagilian.[10]

Ti moderno a naisurat a pagsasao (Moderno a Pagalagadan nga Arabiko) ket naala manipud ti pagsasao ti Koran (ammo a kas ti Klasiko nga Arabiko wenno Koraniko nga Arabiko). Daytoy ket kaaduan a naisursuro kadagiti eskuela, dagiti unibersidad ken naus-usar kadagiti agdumaduma a grado kadagiti lugara pagtrabahuan, govbierno ken ti midia. Dagiti dua a pormak a karuay ket naigrupoda a kas Literario nga Arabiko, a daytoy ket ti opisial a pagsasao dagiti 26 nga estado ti liturhiko a pagsasao ti Islam. Ti Moderno a Pagalagadan nga Arabiko ket kaaduan a sumurot kadagiti gramatikal a pagalagadan iti Koraniko nga Arabiko ken agus-usar iti isu met laeng a bokabulario. Nupay kasta, daytoy ket nangikkat kadagiti dadduma a gramatikal a konstruksion ken bokabulario nga awanen iti ania man a kapadana kadagiti naisasao a karuay. Kaaduan ti baro a bokabulario ket naus-usar a mangibaga kadagiti konsepto a rimsua iti kalapasan ti panawen ti Koran, ken naipangpangruna kadagiti moderno a panawen.

Ti Arabiko ket is-isu ti nabati a kameng ti dialekto a grupo ti Taga-ugma nga Amianan nga Arabiano a naibaga iti sakbay dagiti sinuratan ti Islamiko nga Arabiko a napetsaan idi maika-4 a siglo.[11]Ti ARabiko ket naisurat iti Arabiko nga alpabeto, ken daytoyket maysa nga abjad a sinuratan ken naisurat manipud ti kanawan nga agpakanigid ngem dagiti naisasao a karuay ket sagpaminsan a naisursurat iti ASCII a Latin manipud ti kanigid nga agpakanawan nga awan kadagiti naiyalagad a porma.

Ti Arabiko ket naimpluensiaan dagiti adu a pagsasao iti lawlaw ti lubong iti amin a paset ti pakasaritaan; kaaduan kadagiti naimpluensiaan a pagsasao ket ti Urdu, Persiano, Kurdo, Turko, Somali, Swahili, Bosnio, Kazakh, Bengali, Hindi, Malayo, Indones, Tigrinya, Pashto, Punjabi, Tagalog, Sindhi ken Hausa. Idi las-ud ti Tengnga a Panpanawen, ti Literario nga Arabiko ket isu idi ti kangrunaan a behikulo iti kultura idiay Europa, a naipangpangruna iti siensia, matematika ken pilosopia. Kas resulta, adu kadagiti pagsasao ti Europa ket nangbulodda met kadagiti adu a balikas iti daytoy. Adu kadagiti baliaks iti Arabko a taudan ket mabirukan pay kadagiti taga-ugma a pagsasao a kas ti Latin ken Griego. Ti Arabiko nga impluensia, a kangrunaan iti bokabulario, ket makitkita kadagiti sasao a Romanse, a

	porma a kas ti opisial a pagsasao iti dagti 26 nga estado, ti maikatlo a kaaduan kalpasan ti Inggles ken Pranses[2] **Listaan** Arhelia Bahrain Komoros Chad Djibouti Ehípto Eritrea Irak Israel Hordania Kuwait Lebanon Libya Mauritania Morocco Oman Palestina Katar Saudi Arabia Somalia Sudan Siria Tunisia Dagiti Nagkaykaysa nga Emirato nga Arabo Lumaud a Sahara Yemen African Union Liga ti Arabo OIC Nagkaykaysa a Pagpagilian
Nagalagad	Arhelia: Kangatuan a Konsilo iti Pagsasao nga Arabiko idiay Algeria Ehípto: Akademia iti Pagsasao nga Arabiko idiay Kairo Irak: Akademia dagiti Siensia ti Iraki Hordania: Akademia iti Arabiko ti Hordania Libya: Akademia iti Pagsasao nga Arabiko idiay Jamahiriya

naisangsangayan iti Espaniol, Katalan, Portugues, ken Sisiliano, gapu ti kaasideg dagiti sibilisasion ti Kristiano a Europeano ken Muslim nga Arabo ken ti pagsasao ti Peninsula Iberio a naibagbaga iti Arabiko a kas al-Andalus.

Ti Arabiko ket nangbulod met kadagiti balikas manipud kadagiti adu a pagsasao, a mairaman ti Hebreo, Griego, Persiano ken Siriako kadagiti nasapa a siglo, ti Turko kadagiti mediebal a panawen ken dagiti kontemporaneo nga Europeano a pagsasao kadagiti moderno a panawen, ken kaaduan manipud ti Ingles ken Pranses.

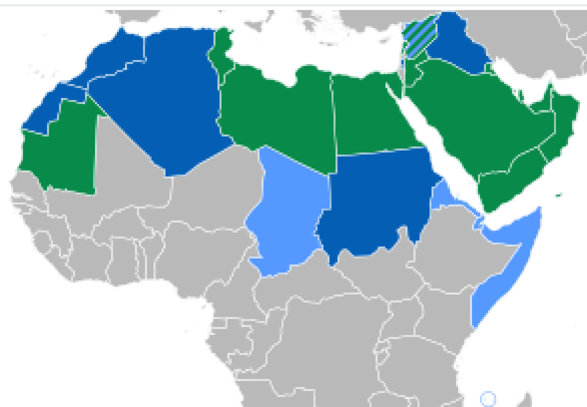
Dagiti nagibasaran

1. Procházka, 2006.
2. Wright, 2001, p. 492 (http://books.google.ca/books?id=G81HonU81pAC&pg=RA4-PA492&dq=almanac+arabic&lr=&as_brr=3&sig=Oi3cBiQqn4ckF2QVKPnXMEffPio).
3. Hammarström, Harald; Forkel, Robert; Haspelmath, Martin, dagiti ed. (2017). "Arabiko" (http://glottolog.org/resource/languoid/id/arab1395). *Glottolog 3.0* (iti Ingles). Jena, Alemania: Instituto para iti Ebolusionario nga Antropolohia ni Max Planck.
4. Rubino, Carl Ralph Galvez (2000). "Arabiko". *Ilocano Dictionary and Grammar: Ilocano-English, English-Ilocano*. University of Hawaiʻi Press. p. 52. ISBN 978-0-8248-2088-6.
5. "Arabic language." *Encyclopædia Britannica*. 2009. Encyclopædia Britannica Online. Naala idi 29 Hulio 2009.
6. "World Arabic Language Day" (http://www.unesco.org/new/en/unesco/events/prizes-and-celebrations/celebrations/international-days/world-arabic-language-day/). *UNESCO*. 18 Disiembre 2012. Naala idi 12 Pebrero 2014.
7. Egyptian Arabic (https://www.ethnologue.com/16/show_language/arz) iti *Ethnologue* (Maika-16 nga ed., 2009)
8. "Executive Summary" (http://www.pewforum.org/2011/01/27/the-future-of-the-global-muslim-population). *The Future of the Global Muslim Population*. Pew Research Center. Naala idi 22 Disiembre 2011.
9. "Table: Muslim Population by Country | Pew Research Center's Religion & Public Life Project" (http://features.pewforum.org/muslim-population/?sort=Pop2030). Features.pewforum.org. 2011-01-27. Naala idi 2014-05-18.

Morocco: Akademia iti Pagsasao nga Arabiko idiay Rabat
Saudi Arabia: Akademia iti Pagsasao nga Arabiko idiay Riyadh
Somalia: Akademia iti Pagsasao nga Arabiko idiay Mogadishu
Sudan: Akademia iti Pagsasao nga Arabiko idiay Khartoum
Siria: Arabo nga Akademia iti Damascus (ti kadaanan)
Tunisia: Beit Al-Hikma a Pundasion

Israel: Akademia iti Pagsasao nga Arabiko idiay Israel

Kodkodigo ti pagsasao	
ISO 639-1	ar (https://www.loc.gov/standards/iso639-2/php/langcodes_name.php?iso_639_1=ar)
ISO 639-2	ara (https://www.loc.gov/standards/iso639-2/php/langcodes_name.php?code_ID=22)
ISO 639-3	ara
Glottolog	arab1395 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/arab1395)[3]
Linguaesperio	12-AAC

Panakaiwarwars iti Arabiko a kas isu laeng ti opisial a pagsasao (berde) ken maysa kadagiti adua nga opisial a pagsasao (asul)

10. "UN official languages" (http://www.un.org/en/aboutun/languages.shtml). Un.org. Naala idi 20 Abril 2013.
11. Versteegh (1997:33)

Dagiti akinruar a silpo

Midia a mainaig iti Pagsasao nga Arabiko iti Wikimedia Commons